

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 22139/2022
22.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Република Црна Гора, чији су пуномоћници Гордана Божиловић Петровић и Владимир Петровић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8001/19 од 15.04.2021. године у седници одржаној 22.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужиоца и тужене изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8001/19 од 15.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 5555/17 од 21.01.2019. године, која је исправљена решењем истог суда П 5555/17 од 07.05.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за незаконито одузета два камиона марке "Мерцедес" и „ТАМ 190 Т 15“ исплати укупан износ од 26.554,43 евра са законском затезном каматом почев од 21.01.2019. године па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се тужена обавезе да му накнади материјалну штету за незаконито одузетих 48.786 боксова цигарета у износу од 332.829,04 евра са каматом од 15.11.2013. године па до исплате као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужиочев захтев за исплату камате на досуђени износ накнаде материјалне штете за период од 15.11.2013. године па до 21.01.2019. године као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 351.000,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 8001/19 од 15.04.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неосноване жалбе парничних странака и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П 5555/17 од 21.09.2019. године, исправљену решењем истог суда П 5555/17 од 07.05.2019. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену обе парничне странке су изјавиле благовремене ревизије тако што тужилац правноснажну пресуду побија због погрешне примене материјалног права, а тужени због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20), и утврдио да су ревизије неосноване.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП-а, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије тужене о томе да је изрека побијане пресуде неразумљива, противречна сама себи и разлозима, те да у истој нису наведени разлози о одлучним чињеницама и да постоји противречност због којих се пресуда не може да испита, ревидент указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог Закона, која није разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП-а.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је директор Предузећа за производњу, промет и шпедицију „ГГ“, са п.о. Тузи – Титоград, као друштва са ограниченом одговорношћу, које је купило цигарете за снабдевање Војске Југославије од пошиљаоца са територије Црне Горе за територију Републике Србије ВУ „Дедиње“ Београд. Превоз цигарета организован је возилима и то: „ТАМ 190 Т-15 Б“ рег. бр. ..., којим је управљао возач ББ ; „Мерцедес 1419“ рег. бр. ... којим је управљао ВВ, а оба возила су власништво тужиоца. Овлашћена службена лица војне полиције су, на основу потврда о одузетим предметима од 09.12.2001. године, од ВВ из ..., привремено одузели возило теретно марке „Мерцедес 1419“ рег. бр. ..., рег. таблице (2 комада) ПГ ..., саобраћајну дозволу број ..., а од ББ из ..., возило теретно марке ТАМ 190 Т 15 Б рег.бр. ..., рег. таблице (2 комада) ... саобраћајну дозволу број ..., као и цигарете које су тим возилима превожене. Против тужиоца је вођен кривични поступак због кривичног дела недозвољене трговине, пред Војним судом у Београду, у коме је надлежни истражни судија донео наредбу да се изврши чување и обезбеђење од крађе и пропадања, у погодној просторији – складишту или хангару, камиона марке „Мерцедес“ рег. бр. .. и камиона ТАМ Л 15015 б рег ознаке .., на којима се налазе цигарете, као и да се изврши чување на погодном месту камиона и цигарета од пропадања и крађе, а затим да се изврши истовар цигарета са камиона и да се цигарете сместе у просторије у згради број 21 касарне Топчидер, које је потребно чувати у закључаној и запечаћеној просторији, уз физичко обезбеђење. Након што је надлежност за поступање у кривичном поступку против тужиоца уступљена Војном суду у Подгорици, истражни судија тог војног суда је донео наредбу којом је наредио Војној полицији при ВП 2834 Топчидер – Београд, да, након уступања ове кривичноправне ствари у надлежност Војног суда у Подгорици, одмах организује и изврши превоз одузетих предмета недозвољене трговине, цигарета и предмета намењених извршењу предметног кривичног дела, два теретна моторна возила, као и наредбу којом се наређује војној полицији ВП 2834 да изврши транспорт предмета који су у вези са извршењем кривичног дела, а која се налазе на чувању у тој ВП, по којој наредби није поступљено. Одузете цигарете су 2006. године комисијски спаљене. Тужилац се, пре подношења тужбе, обраћао туженој захтевом за накнаду штете, на који тужена није одговорила. Вредност цигарета на дан налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке 15.11.2013. године, са плаћеном акцизом, износи 332.829,04 евра, а вредност камиона марке „Мерцедес“ на исти дан износи

15.611,43 евра док вредност камиона „ТАМ“ износи 10.943,30 евра. Пресудом Вишег суда у Подгорици Кж 2653/09 од 24.09.2010. године, која је правноснажна 18.04.2011. године, преиначена је пресуда Основног суда у Подгорици К 06/413 од 24.04.2008. године, тако што је тужилац оглашен кривим због извршења кривичног дела фалсификовање исправе из члана 207. став 3. у вези става 1. КЗ РЦГ и изречена му је условна осуда, док је одбијена оптужба према тужиоцу да је извршио кривично дело недозвољене трговине из члана 284. став 1. КЗ, у стицају са кривичним делом злоупотребе службеног положаја учињеног путем подстрекавања, па је извршено преиначење у делу које се односи на меру безбедности, тако што се неће изрицати мера безбедности одузимања предмета – цигарета употребљених за извршење кривичног дела недозвољене трговине из члана 284. став 4. у вези става 1. КЗ ЦГ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и тужену обавезао да му накнади материјалну штету на име незаконито одузета два камиона у његовом власништву од 26.554,43 евра, са законском затезном каматом од пресуђења 21.01.2019. године па до исплате, у смислу одредбе члана 154, 155. и 172. став 1. ЗОО, имајући у виду да је према тужиоцу одбијена оптужба да је извршио кривично дело недозвољене трговине и одлучено да се привремено одузети предмети неће одузимати, односно да се неће изрицати мера безбедности одузимања предмета, па како је током поступка утврђено да су одузете цигарете након одузимања биле у претежењу органа тужене, Управе за снабдевање, која није поступила по наређењима Војног суда у Подгорици и доставила привремено одузете предмете у поступку против окривљених, између осталог и тужиоца, нити су предметна теретна возила икад враћена тужиоцу и након што се вансудски обраћао органима тужене за њихово враћање, те како им је вредност, услед неадекватног складиштења, у потпуности умањена, то је првостепени суд одлучио да је тужена дужна да тужиоцу накнади штету због незаконито одузетих теретних возила. Првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду штете на име одузетих цигарета јер је у току поступка утврђено да је цигарете купило предузеће за производњу, промет и шпедицију „ГГ“ са п.о., због чега не постоји активна легитимација тужиоца јер су цигарете биле у власништву правног лица, а не у његовом власништу.

Другостепени суд је побијаном пресудом, потврдио првостепену пресуду прихватајући у свему разлоге првостепеног суда у делу који се односи на одбијање тужбеног захтева тужиоца за накнаду штете за одузете цигарете, због недостатка активне легитимације, док је у односу на усвајајући део првостепене пресуде указао да првостепени суд није имао овлашћења да испитује услове за признање стране судске одлуке (пресуде судова у Црној Гори, донетих у кривичној ствари против тужиоца) као претходно питање у овој парници (члан 12. ЗПП), пошто Закон о међународној помоћи у кривичним стварима („Сл. гласник РС“, бр.20/09 од 19.03.2009. године), којом се уређује поступак пружања међународне правне помоћи у кривичним стварима у случајевима када не постоје међународни уговори или када одређена питања нису њиме уређена (члан 1), не даје овлашћење суду да испитује услове за признање стране кривичне пресуде кроз решавање претходног питања, нити су Србија и Црна Гора уговором од 21.05.2009. године уредиле питање признања стране судске одлуке донете у кривичним стварима. Међутим, по мишљењу другостепеног суда, без обзира на то што тужилац у конкретном случају не може да се позива на пресуду суда у Црној Гори (којом је правноснажно ослобођен за нека кривична дела, док је за једно кривично дело оглашен кривим), којом је одлучено да се мера безбедности одузимања предмета

(цигарета) употребљених за извршење једног од кривичних дела неће изрицати, а којом одлуком иначе није решено питање судбине привремено одузетих возила, у конкретном случају има места пружању правне заштите захтеву тужиоца за накнаду штете услед трајног одузимања возила на основу одредбе члана 172. став 1. и 210. став 1. ЗОО и одредбе члана 58. став 1. Устава РС. По мишљењу другостепеног суда, било је незаконитог и неправилног рада органа тужене (ВП 2834 Топчидер Београд у чијем притежењу су била возила), која се огледа у томе што нису поступили по наредби истражног судије Војног суда у Београду К.р.178/01 од 11.12.2001. године (донетој у кривичном поступку против тужиоца и других лица због кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 174. став 1. КЗ СРЈ и др.) о чувању одузетих возила и њиховом обезбеђењу од крађе и пропадања у погодној просторији (хангар) у оквиру касарне Топчидер, већ су возила све време држана на отвореном простору, те су она, временом, потпуно пропала што међу странкама није било спорно. Поред тога, по мишљењу другостепеног суда, незаконитог и неправилног органа тужене (војне полиције при ВП 2834 Топчидер Београд) је било и услед непоступања по наредби Војног суда у Подгорици Ки 4/02 од 07.02.2002. године (након настанка кривичног поступка против тужиоца и других лица у Црној Гори) да одмах организују и изврше превоз одузетих предмета недозвољене трговине (цигарета) и предмета намењених извршењу кривичних дела (два теретна моторна возила) из касарне „Топчидер“ у итенданско складиште ВП 2721/8 – Никшић, уз комисијски утовар цигарета у теретна возила и сачињавање записника (по врстама и количинама) по наредби Ик 264/02 од 04.09.2003. године и задржавању тих возила у свом притежењу без икаквог правног основа. Због тога је по мишљењу другостепеног суда без значаја на који начин је окончан кривични поступак против тужиоца, као власника тих возила и да ли су испуњени или нису испуњени услови за признање судске одлуке, да ли је или није том одлуком одлучено о судбини привремено одузетих предмета, возила, што је у надлежности органа пред којим се води поступак, јер су нечињењем органи тужене онемогућили тужиоца да се, по правноснажно окончаном поступку, обрати суду у Црној Гори пред којим је вођен и окончан кривични поступак против њега, ради повраћаја возила, који суд би свакако, да је поступљено по његовој наредби, био надлежан да води рачуна о тим предметима. Поред тога, по мишљењу првостепеног суда, за тражење ових возила од органа тужене, тужилац је свакако активно легитимисан, као њихов власник, у свако доба, сходно одредби члана 37. Закона о основама својинскоправних односа, јер се у Републици Србији, у вези са тим возилима није водио и не води се никакав судско-управни или судски поступак против тужиоца, нити има доказа о трајном одузимању тих возила од тужиоца од стране неког органа тужене, по било ком основу.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 172. став 1. ЗОО, прописано је да правно лице одговара за штету које његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист) као и наношење другог физичког или психичког бола или страха (нематеријалне штете), на основу одредбе члана 155. истог Закона. Оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи на основу одредбе члана 189. став 1. ЗОО. Висина накнаде штете одређује се према ценама у време доношења судске одлуке, изузев случаја кад закон наређује што друго (став 2).

У конкретном случају, тужена је тужиоцу причинила штету јер је, без правног основа, задржала камионе у његовом власништву иако је била дужна да их врати у Републику Црну Гору, након што је Војни суд у Подгорици преузео кривични поступак против тужиоца и других лица (2002. године), при чему су оба возила неадекватно чувана (на отвореном простору) због чега су потпуно пропала. Тужилац није активно легитимисан да потражује накнаду штете за одузете и комисијски уништене цигарете 2006. године јер су оне биле власништво Предузећа за производњу, промет и шпедицију „ГГ“ са п.о. Тузи-Титоград, а не власништво тужиоца.

Наводима ревизија парничних странака указује се на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, у погледу власништва над предметним камионима и цигаретама, што је без утицаја на одлучивање, имајући у виду да је одредбом члана 407. став 2. прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

Имајући у виду да се изјављеним ревизијама ревидената неосновано побија правилност примене материјалног права, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић